

Sygn. akt III KO 92/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie M. T.

oskarżonego o czyn z art. 288 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 22 grudnia 2021 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w B.

zawartego w postanowieniu z dnia 28 października 2021 r., sygn. akt II K (...)

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

uwzględnić wniosek i przekazać sprawę Sądu Rejonowego w

B. o sygn. akt II K (...) do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w R..

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 października 2021 r. Sąd Rejonowy w B. zwrócił się do Sądu Najwyższego w trybie art. 37 k.p.k. o przekazanie sprawy o sygn. akt II K [...] /21 do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu Sąd wnioskujący wskazał, że aktem oskarżenia, który wpłynął do tamtejszego Sądu M. T. został oskarżony o popełnienie przestępstwa na szkodę Sądu Rejonowego w B. , tj. o to, że w dniu 4 czerwca 2021 r. w B. w budynku sądu dokonał zniszczenia bramki do wykrywania metalu o wartości 15.000 zł. W ocenie Sądu wnioskującego w sprawie zaistniała zatem specyficzna sytuacja procesowa, kiedy Sąd Rejonowy właściwy rzeczowo i miejscowo do rozpoznania sprawy występuje w tej sprawie jednocześnie w charakterze pokrzywdzonego – jako *statio fisci* Skarbu Państwa. To

zaś sprawia, że po stronie zwykłego przeciętnego obywatela mogą zrodzić się wątpliwości co do bezstronności Sądu orzekającego niejako we własnej sprawie. Nadto, także oskarżony, w przypadku uzyskania niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, może powątpiewać w obiektywizm i bezstronność Sądu rozstrzygającego sprawę. Okoliczności te uzasadniają zatem wystąpienie do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy - w trybie art. 37 k.p.k. - innemu sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w B. zasługuje na uwzględnienie.

Instytucja tzw. właściwości z delegacji, określona w art. 37 k.p.k., ma charakter wyjątkowy. Zasadą jest bowiem rozpoznawanie sprawy przez sąd miejscowo właściwy. Jako przepis wprowadzający wyjątek od zasady kodeksowej, art. 37 k.p.k. nie może być zatem wykładany rozszerzająco i tylko szczególne i nadzwyczajne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości mogą przemawiać za przekazaniem sprawy do rozpoznania sądowi, który nie jest właściwy miejscowo. Zgodnie z jednolitym orzecznictwem Sądu Najwyższego - dobro wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu art. 37 k.p.k. wtedy wymaga przekazania sprawy innemu, niż miejscowo właściwy, sądowi równorzędnemu, gdy zaistnieją w sprawie takie szczególne okoliczności, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania tej sprawy w sposób obiektywny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2006 r., sygn. akt IV KO 9/06). Taka sytuacja zachodzi między innymi wówczas, gdy sądowi przychodzi rozpoznać sprawę, w której jako "statio fisci", występuje w charakterze pokrzywdzonego i tym samym, wbrew zasadzie "nemo iudex in causa sua" ma być sędzią we własnej sprawie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 października 1991 r., sygn. III KO 109/91, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2003 r., sygn. V KO 78/02).

W realiach niniejszej sprawy okolicznością bezsporną pozostaje fakt, że Sąd Rejonowy w B. ma status pokrzywdzonego przestępstwem zarzucanym oskarżonemu. To z kolei uzasadnia przyjęcie, że w odbiorze społecznym może zrodzić się przekonanie o braku warunków do bezstronnego rozpoznania sprawy

przez ten Sąd. Nie ulega bowiem wątpliwości, że specyficzna sytuacja procesowa w której Sąd Rejonowy w B. miałby rozstrzygać sprawę, w której jest jednocześnie podmiotem pokrzywdzonym, może spowodować u postronnego, obiektywnego, niezainteresowanego bezpośrednio osztrzygnięciem obserwatora takiego procesu wątpliwości co do tego, czy wydane w sprawie orzeczenie jest rzeczywiście wyłącznie wynikiem obiektywnego i sprawiedliwego rozstrzygnięcia sprawy, czy też może na jego treść miał wpływ osobisty stosunek sędziego do sprawy. Dowodem potwierdzającym istnienie powyższych okoliczności jest złożenie przez sędziego pierwotnie wylosowanego do rozpoznania sprawy - SSR A. N. Z. orzekającą w II Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w B. - oświadczenia w trybie art. 41 § 1 k.p.k. oraz postanowienie Sądu Rejonowego w B. z dnia 8 października 2021 r. o wyłączeniu ww. sędzi od rozstrzygnięcia sprawy. Dla uniknięcia tego typu potencjalnych podejrzeń celowym jest zatem uwzględnienie niniejszego wniosku i przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Najbliższym względem tego Sądu jest Sąd Rejonowy w R. i dlatego (uwzględniając przesłanki ekonomiczne) temu ostatniemu Sądowi należało przekazać przedmiotową sprawę do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.